

Avropa İttifaqı
tərəfindən maliyyələşdirilir

Azərbaycan Respublikası
Ekologiya və Təbii Sərvətlər
Nazirliyi

Azərbaycanda Su Ehtiyatlarının İntegrasiyalı İdarəçiliyi üzrə Milli Siyasi Dialoqun Təşkilatlararası İdarəetmə Komitəsinin 10-cu İclası

ardınca - Təbiətə əsaslanan Həll Üsullarına (NbS) dair tematik seminar

Tarix:

5-6 Aprel
2023-cü il

Məkan:

Excelsior Hoteli
Bakı ş., Heydər Əliyev prospekti 2, AZ 1154

Vaxt:

5 Aprel – 09:00-18:00
6 Aprel: 09:00-13:00
6 Aprel (nahardan sonra): Sahəyə
səfər (kəonüllü, qeydiyyat tələb
olunur)

GÜNDƏLİK

1-ci GÜN

MİLLİ SİYASİ DIALOQUN İDARƏETMƏ KOMİTƏSİNİN 10-CU İKLASI

Yerli vaxt	Təsvir	Məruzəçi
09:00-09:30	Qeydiyyat və kofe stolu	
09:30-09:50	Açılış və salamlama nitqləri <ul style="list-style-type: none">GirişGündəliyin qəbul edilməsi	- ETSN-in nümayəndəsi (dəqiqləşdiriləcək) - Avropa İttifaqının Azərbaycanı Nümayəndəliyinin təmsilçi (dəqiqləşdiriləcək) - A. Zinke, Avropa İttifaqı Ətraf mühit üçün (EU4Environment) Su Ehtiyatları və Məlumat Proqramı
9:50-11:10	Tematik Sessiya 1: Avropa İttifaqı Ətraf mühit üçün (EU4Environment) - Su Ehtiyatları və Məlumat Proqramı çərçivəsində su ehtiyatlarının idarə edilməsinə dair Dialoq Sessiyada müzakirə olunacaq məsələlərə Çay Hövzəsinin İdarə Edilməsinin Planlaşdırılmasına dair əldə olunmuş irəliləyiş, Su Monitorinqi, o cümlədən COVID üzrə monitorinq, İqtisadi Alətlər, Maliyyə vəsaitlərinin səfərbər edilməsi, Su və Sağlamlıq, Qanunvericilik və Transsərhəd əməkdaşlıq. Müzakirə əsas siyasət məsələlərinə dair suallar ətrafında aparılacaq:	Moderator: İƏİT(OECD) UBA (Avstriyanın Ətraf mühit Agentliyi), IOW (Su üzrə Beynəlxalq Ofis, Fransa), UNECE (BMT-nin Avropa üzrə İqtisadi Komissiyası), OECD (İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatı)

Implementing partners

Co-funded by

	<ul style="list-style-type: none"> Su Ehtiyatlarının İnteqrasiyalı İdarəçiliyinin (SEİ - IWRM)/Su Çərçivə Direktivinin həyata keçirilməsinə başlamaq üçün prioritetlər nələrdir? İcra üçün hazırkı çətinliklər nədən ibarətdir? Su üzrə transsərhəd əməkdaşlıq necə sürətləndirilə bilər ? Azərbaycan üçün BMT-nin Su Konfransındakı öhdəliklər və əldə olunacaq əsas faydalar nələrdir? 	
11:10-11:30	Kofe fasiləsi	
11:30-12:10	<p>Tematik Sessiya 2: Azərbaycanın Su Strategiyasının ilkin variantı və Su İdarəçiliyində digər davam etməkdə olan proseslər barədə Dialoq.</p> <ul style="list-style-type: none"> Su Strategiyasının ilkin versiyası və onunla əlaqədar fəaliyyətlərə dair ETSN tərəfindən təqdimat; Kənd təsərrüfatında sudan istifadə sahəsində təqdimat, Firudin Tağıyev, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Torpaq Nəzarəti Şöbəsinin rəisi. Azərbaycanda Meliorasiya və İrriqasiya Digər davam edən və planlaşdırılan fəaliyyətlər <p>Sual-Cavab və Müzakirə</p>	<p>Moderator: Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi</p> <ul style="list-style-type: none"> Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi Firudin Tağıyev, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Torpaq Nəzarəti Şöbəsinin rəisi. Mirmövsum Dadaşov, Meliorasiya Elmi Tədqiqat İnstitutunun Dörektoru
12:10-13:10	<p>Tematik Sessiya 3: Avropa İttifaqı Ətraf mühit üçün (EU4Environment) - Su Ehtiyatları və Məlumat Proqramı çərçivəsində ekoloji statistika və açıq məlumatlara dair Dialoq</p> <p>Sessiyada müzakirə olunacaq məsələlərə daxildir: ətraf mühitə dair informasiya və açıq məlumatlar üzrə irəliləyiş, o cümlədən su balans, ekoloji məlumat, suyun keyfiyyəti, tullantılar, torpaq örtüyünün xəritələşdirilməsi və beynəlxalq əməkdaşlıq.</p> <p>Sual-Cavab və Müzakirə</p> <ul style="list-style-type: none"> Nazirliklərarası əməkdaşlıq və ekoloji statistika və açıq məlumatlara çıxış üçün əsas prioritetlər nələrdir? İcra üçün hazırkı çətinliklər nədən ibarətdir? 	<p>Moderator: UBA</p> <ul style="list-style-type: none"> -UBA, -IOW, -UNECE
13:10-14:30	Nahar	
14:30-15:30	<p>Tematik Sessiya 4: Su sektoru üzrə çağırışlar və imkanlara dair donorların əlaqələndirilməsi – 1-ci Hissə.</p> <p>Azərbaycanda su üzrə müvafiq layihələr və su sektoru üzrə donorlarla fikir mübadiləsi və təqdimatlar. Davam</p>	<p>Moderator: Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi</p>

	<p>edən fəaliyyətlərin və prinsiplərin, nəaliyyətlərin, çətinliklərin və gələcək imkanların müzakirəsi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • “Hidrometeoroloji və iqlim xidmətlərinin Gücləndirilməsi” Tvinning layihəsi • BMT-nin Ərzaq və Kənd təsərrüfatı Təşkilatının (FAO) irriqasiya layihəsi • EU4Environment Yaşıl İqtisadiyyat • Asiya İnkişaf Bankı <p>Sual-Cavab və Müzakirə</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ljubov Joanna Liman, Finlandiya Meteorologiya İnstitutu - Aynur Seidyusif, FAO - Kamran Rzayev, EU4Environment Green Economy/Yaşıl iqtisadiyyat - Fərəc Huseynbəyov, AİB(ADB)
15:30-16:00	Kofe fasiləsi	
16:00-17:00	<p>Tematik sessiya 4: Su sektorunun maliyyələşdirilməsi üzrə çağırışlar və imkanlara dair Donorların koordinasiyası – 2-ci Hissə</p> <ul style="list-style-type: none"> • BMT-nin İnkişaf Proqramının (UNDP) iqlim dəyişikliyinə adaptasiya üzrə su layihəsi • EU4Climate (iqlim adaptasiya) layihəsi • İqlim dəyişmələrinə dayanıqlı Su Təhlükəsizliyi üzrə Plan, UNICEF • Beynəlxalq Miqrasiya Təşkilatının su layihələri • Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı (EBRD) (dəqiqləşdiriləcək) • Dünya Bankının SEİİE üzrə potensialın genişləndirilməsi layihəsi <p>Sual-Cavab və Müzakirə</p>	<p>Moderator: Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Çingiz Məmmədov, UNDP(BMT İP) - Dəqiqləşdiriləcək - Rəşad Huseynov - Vladimir Giorgiev, IOM - Dəqiqləşdiriləcək - Dünya Bankı (Dəqiqləşdiriləcək) -
17:00-18:00	<p>Müzakirələrin yekunlaşdırılması və iclasın icmalı</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sədr yekun nitqlə çıxış edərək, əsas mesajları, qərarları və növbəti addımları elan edəcəkdir. • 2-ci günə dair giriş icmalı təqdim olunacaqdır. 	<p>Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin təmsilçisi</p> <p>bütün iştirakçılar</p>
18:00-19:30	Tanışlıq və Əlaqələrin qurulması üzrə Kokteyl	

2-ci GÜN

AZƏRBAYCANDA ÇAY HÖVZƏSİNİN DAYANIQLI İDARƏÇİLİYİ İSTİQAMƏTİNDƏ TƏBİƏTƏ ƏSASLANAN HƏLL ÜSULLARINA DAİR TEMATİK SEMİNAR

Yerli vaxt	Təsvir	Məruzəçi
08:30-09:00	Qeydiyyat və Salamlama, kofe/çay servisi	
09:00-09:15	Açılış qeydləri	<ul style="list-style-type: none"> - Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi - Karin Zaunberger Avropa Komissiyasının Ətraf mühit üzrə Baş Direktorluğu (dəqiqləşdiriləcəkdir) - A. Belokurov, Avropa İttifaqı Ətraf mühit üçün layihəsi (EU4Environment) - Su Ehtiyatları Su və Məlumat Proqramı
09:15-09:30	Hədəfönlü senari üzrə təqdimat	Ceyms Dalton IUCN
09:30-10:15	<p>Azərbaycan təcrübəsi</p> <p>Bu sessiyada çıxış edənlər aşağıdakı qurumlardan olacaqdır:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi - Azərbaycanın məhdud su ehtiyatlarının səmərəli istifadəsi, Riad Axundzadə, Meliorasiya və Su Təsərrüfatı ASC - "Azərsu" ASC - Azərbaycanın Su Mənbələri: Kəhrizlər və onların su ehtiyatlardan səmərəli istifadə perspektivləri, Əlövsət Quliyev, Elm və Təhsil Nazirliyi - Aerokosmik metodlarından istifadə etməklə Kür çayı deltasında baş verən geomorfoloji dəyişikliklərin tədqiqi, Tükan Məmişova, Milli Aerokosmik Agentliyi, Ekologiya İnstitutu <p>Təqdimatın ardınca Sual-Cavab sessiyası olacaq.</p>	Moderator: Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi
10:15-10:40	Kofe fasiləsi	
10:40-11:30	<p>Azərbaycandan kənar təcrübələr</p> <ul style="list-style-type: none"> - İdarə olunan yeraltı sulu təbəqələrin yenidən dolması (Avropa İttifaqının yeni rəhbər sənədləri) - Yuxarı axın və aşağı axın əraziləri arasında daşqınların birgə idarə olunması - Su və kənd təsərrüfatı arasında bufer zonalarının yaradılması - Torpağın eroziyasını və su anbarlarında çöküntüləri azaltmaq məqsədilə meşələrin idarəçiliyi üçün ödənişlər - İnkişaf üzrə əməkdaşlıq partnyorları tərəfindən Təbiətə əsaslanan Həll üsullarını dəstəkləmək üçün mexanizm 	<p>Moderator: OECD</p> <p>UBA IOW IUCN</p>

11:30-12:00	Moderatorun iştirakı ilə müzakirə İstiqamətləndirici suallar: - Azərbaycanda çay hövzəsinin idarəçiliyi üçü mövcud və potensial Təbiətə əsaslanan Həll üsulları (NbS) hansılardır? - Ölkədə mövcud Təbiətə əsaslanan Həll üsulları (NbS) necə müəyyən edilmiş, işlənilib hazırlanmış və həyata keçirilmişdir? - Azərbaycanda Təbiətə əsaslanan Həll üsullarını (NbS) təşviq etməkdə və miqyasını artırmaqda çətinliklər nələrdir? - Avropa İttifaqı Ətraf mühit üzrə (EU4Environment) Proqramı inkişaf üzrə əməkdaşlıq partnyorları ilə birlikdə Azərbaycanı dəstəkləmək üçün nələr edə bilər?	Moderator: UNECE Bütün iştirakçılar
12:00-12:15	Tədbirin bağlanış qeydləri və növbəti addımlara dair nitq - Avropa İttifaqı Ətraf mühit üçün layihəsinin (EU4Environment) əsasən işlənilib hazırlanmalı olan “yol xəritəsinə” daxil edilə bilən əsas mümkün prioritetlərin (müasir üçün, NbS-lərin növləri, regionlar, landşaft) vurğulanması/onlara dair razılaşma.	Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi Avropa İttifaqı Ətraf mühit üzrə (EU4Environment) - Su və Məlumat Proqramının Nümayəndəsi
12:15-13:15	Nahar (İclas məkanında dəqiqləşdiriləcəkdir).	
13:15-17:00	Xocahəsən gölünün Təbiətə əsaslanan Həll üsulları sahəsinə sahə səfəri <ul style="list-style-type: none">• “Yaşıllaşdırma və Landşaft” ASC (Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin rəhbərliyi altında layihəni idarə edir) sahəyə bələdçi vasitəsilə tur təşkil edəcək, əvvəlki status, Təbiətə əsaslanan Həll üsullarının təsirləri və gözlənilən uzunmüddətli nəticələr barədə məlumat verəcəkdir.	

Qısa Məlumat

Bu, Azərbaycanda Su Ehtiyatlarının idarə olunmasına dair Milli Siyasi Dialoqun (MSD) idarəetmə Komitəsinin 10-cu iclasıdır. MSD su siyasətinə dair islahatları təkmilləşdirmək üçün görüşən maraqlı tərəflərin siyasi dialoqlarını asanlaşdırır və ona dəstək olur. MSD-lər ev sahibi olan ölkələrin ehtiyacları və tələbləri nəticəsində aktivləşir və adətən bu toplantılara müvafiq hökumət qurumlarının rəhbərləri sədrlik edir. İclaslarda müxtəlif maraqlı tərəflər, o cümlədən nazirliklər və dövlət qurumları və institutlar, eləcə də qeyri-hökumət təşkilatları, biznes ictimaiyyəti, parlament üzvləri və ekspertləri, elm adamları və tədqiqatçılar iştirak edir. Həmçinin, iştirakçılar sırasına adətən beynəlxalq təşkilatlar və Avropa İttifaqının Üzv Dövlətlərinin hər bir ölkədə su siyasətinə dair islahatlarda fəal olan nümayəndələri daxildir. Milli Siyasi Dialoqlar Avropa İttifaqının maliyyələşdirdiyi “Avropa İttifaqı Ətraf Mühit üçün” (EU4Environment) Su Ehtiyatları və Ekoloji Məlumat Proqramı çərçivəsində beş Şərq Tərəfdaşlığı ölkəsində dəstəklənir.

Görüşün məqsədləri, gözlənilən nəticələri və yekunları

- Su Ehtiyatlarının İnteqrasiyalı İdarəçiliyi (IWRM - SEİİ) və siyasətin işlənilib hazırlanması sahəsində son yeniliklərə və irəliləyişlərə dair məlumat təqdim etmək;
- Avropa İttifaqı Ətraf mühit üçün (EU4Environment) – Azərbaycanda Su və Məlumat proqramının icra olunmasında əldə olunan irəliləyişləri və növbəti addımları müzakirə etmək və milli maraqlı tərəflərdən rəy və təklif almaq;
- Azərbaycanda su sektorunda donor fəaliyyətlərini əlaqələndirmək və tərəfdaş təşkilatlarla beynəlxalq əməkdaşlığı genişləndirmək üçün platforma təmin etmək;
- Təbiətə Əsaslanan Həll üsulları - TƏH (Nature Based Solutions - NbS) və Azərbaycanda tətbiqi və faydalarına dair dialoq təşkil etmək;
- SEİİ sahəsində hələ də qalan çətinlikləri və növbəti addımları müzakirə etmək.

İştirak

Toplantı nazirliklərdən, agentliklərdən, donordan və Azərbaycanda su idarəçiliyində maraqlı olan beynəlxalq layihələrin nümayəndələrindən ibarət 40-dan artıq şəxsi bir araya gətirəcəkdir.

Avropa İttifaqı Ətraf mühit üçün (EU4Environment) – Su Ehtiyatları və Ekoloji Məlumat haqqında

Bu proqramın məqsədi Avropa İttifaqının Şərq Tərəfdaşlığı ölkələrində yaşayan insanların rifah səviyyəsini yaxşılaşdırmaq və Avropa Yaşıl Anlaşmasına və BMT-nin Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinə (DİM) uyğun olaraq, onların yaşıl texnologiyalara keçidinə şərait yaratmaq məqsədini daşıyır. Proqramın fəaliyyətləri iki xüsusi məqsəd ətrafında cəmləşdirilmişdir: 1) su ehtiyatlarından daha dayanıqlı istifadəni dəstəkləmək və 2) ətraf mühitə dair əsaslı və etibarlı məlumatlardan istifadənin və onların qərar qəbul edənlər və vətəndaşlar üçün əlçatanlığının təkmilləşdirilməsi. Bu, Paylaşılan Ekoloji İnformasiya Sistemi – Mərhələ II və Avropa İttifaqının Şərq Tərəfdaşlığı üçün Su Təşəbbüsü proqramlarının davamlılığını təmin edir.

Proqram beş tərəfdaş Təşkilat tərəfindən həyata keçirilir: Avstriyanın Ətraf mühit Agentliyi (UBA), Avstriya İnkişaf Agentliyi (ADA), Su üzrə Beynəlxalq Ofis (SBO) (Fransa), İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatı (İƏİT - OECD), Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Avropa üzrə İqtisadi Komissiyası (UNECE). Fəaliyyətlər əsasən Avropa İttifaqı tərəfindən maliyyələşdirilir və 12,75 milyon Avro büdcə əsasında Avstriya İnkişaf Agentliyi və Fransanın Artois-Pikardi Su Agentliyi də birgə maliyyələşmə təmin edir (12 milyon Avro məbləğində vəsait Avropa İttifaqının töhfəsidir). İcra müddəti 2021-2024-cü illərdir.

Təbiətə Əsaslanan Həll üsullarına dair tematik seminar üzrə tarixçə və məlumatın ilkin variant

Tarixçə

Çoxsaylı dayanıqlılıq məqsədlərinə, o cümlədən su ehtiyatlarının idarə olunması, iqlim dəyişikliyinə adaptasiya və təsirlərinin yumşaldılması, ərzaq təhlükəsizliyi və torpaqların idarə olunmasına töhfəyə yanaşma kimi, bütün dünyada Təbiətə Əsaslanan Həll üsullarına (NbS) maraq getdikcə artmaqdadır. Müxtəlif növ terminlərin və anlayışların mövcudluğunu qəbul edərək, NbS burda “təbiətdən ilhamlanan və onun tərəfindən dəstəklənən, iqtisadi cəhətdən səmərəli olan və eyni zamanda ekoloji, sosial və iqtisadi faydalar təmin edən və davamlılığı artırmağa kömək edən həll üsulları mənasını verir. Bu cür həllər yerli şəraitə uyğunlaşdırılmış, resurslardan səmərəli istifadə və sistemli müdaxilələr vasitəsilə şəhərlərdə, landşaftlarda və dəniz mənzərələrində təbiətə, təbii xüsusiyyətlərə və proseslərə getdikcə daha çox müxtəliflik gətirir.” (Avropa Komissiyası, 2021). Belə etməklə, NbS-lər müxtəlif sosial, ekoloji və iqtisadi çətinlikləri həll etmək üçün ekosistem xidmətlərini qoruyub saxlamaq və ya genişləndirmək məqsədilə, təbiəti mühafizə etməyə, onu dayanıqlı şəkildə idarə etməyə və yaxud bərpa etməyə töhfə verəcəkdir. (OECD 2020).

NbS-lər Avropa İttifaqı Ətraf mühit üçün (EU4Environment) – Azərbaycanda Su və Məlumat proqramının ümumi məqsədləri, müxtəlif səlahiyyətlər və icraçı tərəfdaşların təcrübəsi ilə uyğunluq təşkil edir. NbS-lər Azərbaycanda suyun keyfiyyətinə və kəmiyyətinə müsbət təsir göstərmək, lüzumsuz axını və su götürülməsini yavaşlatmaq və infiltrasiyanı artırmaq, təbii qoruma və təmizlənməni təşviq etmək, canlılar üçün yaşayış məskənlərinin yaradılması və ya yaxşılaşdırılması, biomüxtəlifliyin qorunması üçün böyük potensiala malikdir. Lakin Azərbaycanda NbS-lərin potensialının və tətbiqinin tam tanınması, onların tətbiqi və maliyyələşdirilməsi, eləcə də effektivliyinin qiymətləndirilməsində bir neçə boşluq qalmaqdadır.

Görüşün məqsədləri, gözlənilən nəticələri və yekunları

Sessiya aşağıdakı məqsədləri daşıyır:

- Çay hövzələrindəki digər su idarəetmə həlləri ilə müqayisədə müxtəlif növ NbS-lərin izahını (meyarlar və standartlar daxil olmaqla), icmalını və üstünlüklərini təqdim etmək.
- Maraqlı tərəflər və inkişaf tərəfdaşları arasında aşağıdakılara dair təcrübə və fikir mübadiləsi:
 - Azərbaycanda çay hövzəsinin idarəçiliyi üçün hansı Təbiətə Əsaslanan Həll üsullarının - TƏH (Nature Based Solutions - NbS) mövcud olması və ya potensial mövcudluq imkanı barədə.
 - Ölkədə mövcud Təbiətə Əsaslanan Həll üsulları - TƏH (Nature Based Solutions – NbS) necə işlənilib hazırlanmış və həyata keçirilmişdir.
- Aşağıdakılar baxımından Azərbaycanın iqlim və biomüxtəlifliyi ilə əlaqədar hədəflər və çay hövzəsinin dayanıqlı idarəçiliyi üçün NbS-lərin anlayışının, faydalarının və çətinliklərinin başa düşülməsini təkmilləşdirmək:
 - NbS-lərin miqyası gələcəkdə necə daha çox böyüdülməlidir.
 - Miqyasın artırılması üçün çətinliklər nələndir.
- Avropa İttifaqı Ətraf mühit üçün (EU4Environment) Layihəsi çərçivəsində işlənilib hazırlanacaq “yol xəritəsinə” potensial olaraq daxil edilə bilən əsas prioritetləri (misal üçün, NbS-lərin növləri, regionlar, landşaftlar).